

مطالعات تاریخ و تمدن ایران و اسلام

Online ISSN: ۲۴۷۶-۶۸۵۲

دوره ۸، شماره ۲، تابستان ۱۴۰۲

Print ISSN: ۲۵۳۸-۶۳۱X

www.irijournals.com

صفحات ۲۴-۱۴

واکاوی ارزش‌های مدنی و اجتماعی در متون ادبی فارسی (مطالعه موردی دانش‌آموزان عقب‌مانده ذهنی دبستانی)

ادریس بیداری

دانش‌آموخته کارشناسی آموزش زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فرهنگیان، سنندج، ایران

چکیده

هدف این تحقیق، بررسی وجود و نرخ ارزش‌های مدنی و اجزای تشکیل‌دهنده هرکدام از ارزش‌های نهفته در محتوای متون ادبی فارسی تهیه‌شده برای دانش‌آموزان عقب‌مانده ذهنی دبستانی می‌باشد. در این تحقیق آنالیزی، محتوای همه ۷ متن ادبی فارسی برای دانش‌آموزان عقب‌مانده ذهنی مورد بررسی قرار گرفت. لغت، توضیح و محتوا به‌عنوان واحدهای ثبت‌شده استفاده شوند. تدوین بر اساس چهار ارزش مدنی و اجتماعی بانام‌های هویت فردی، هویت ملی- فرهنگی، هویت مذهبی و هنجارها انجام گرفت. همه این ارزش‌ها شامل ۲۴ جزء تشکیل‌دهنده هستند. در نظر گرفتن ارزش‌های مدنی در محتوای کتب دانش‌آموزان همراه با دیگر عناصر برنامه درسی می‌تواند فاکتور مؤثر و مفهومی در توسعه ارزش‌های مدنی و مهارت‌های مرتبط در دانش‌آموزان عقب‌مانده ذهنی باشد. زبان فارسی به‌عنوان زبان رسمی در ایران و مهم‌ترین ابزار برای ارتباط، تبادل و انتقال فرهنگ می‌تواند فضای مناسب برای آموزش ارزش‌های مدنی برای مسلمانان ایرانی باشد.

واژه‌های کلیدی: ارزش مدنی، دانش‌آموزان عقب‌مانده ذهنی، کتاب درسی ادبیات فارسی.

۱- مقدمه

از زمان‌های قدیم تاکنون، آموزش مدنی و اجتماعی به‌عنوان هدف اصلی سیستم‌های آموزشی در نظر گرفته شده است. کارهای مرتبط با ارسطو و افلاطون به این حقیقت اشاره دارند. (کونت سلینی ۲۰۰۸) امروزه، آموزش مدنی به‌عنوان یک مطلب مهم تحقیقی در برنامه‌ریزی درسی اکثر مدارس و دانشگاه‌ها در سراسر دنیا به‌صورت فزاینده‌ای مورد تأکید است. بعضی افراد، آموزش اجتماعی را به‌عنوان حرکت در حال توسعه و روبه‌جلو تشخیص داده‌اند.

برنامه‌ریزی تحصیلی مدارس، ابزارهای مهمی از آموزش اجتماعی هستند. چون ارزش‌ها و آموزش مدنی و اجتماعی می‌توانند توسط خانواده، مدرسه، رسانه‌های عمومی و مؤسسات اجتماعی آموخته شوند، لطف‌آبادی (۲۰۰۶) بر مسئولیت‌پذیری حیاتی سیستم‌های آموزشی در این آموزش تأکید کرده است. افخمی (۲۰۰۸) دو نیاز برای دبستانی در هر مرحله رشد را در نظر گرفته است: نیازهای فردی که باکیفیت رشد فردی مرتبط هستند و برای آموزش اجتماعی لازم می‌باشند. محتوای برنامه درسی باید این دو نیاز را متصل کند.

کودکان عقب‌مانده ذهنی نمی‌توانند ارزش‌های اجتماعی و الگوهای مرتبط را با مشاهده یاد گرفته و الگوبرداری کنند. در کنار آن، رشد و شکل‌گیری چندبعدی فردی در سنین دبستانی ظهور پیدا می‌کند. پس اهمیت آموزش اجتماعی و مدنی در همه دانش‌آموزان دبستانی شامل افراد عقب‌مانده ذهنی به‌عنوان اعضای گروه‌های شهری دارای اهمیت فراوان است. یک روش برای دگرگونی مستقیم ارزش‌های مدنی، محتوای منابع درسی و ستون مختلف است. متون به‌عنوان منابع اصلی آموزش و یادگیری در سیستم تحصیلی ایران مخصوصاً برای کودکان دبستانی در نظر گرفته می‌شوند. محتوای متون درسی عمومی در ایران متفاوت از متون دانش‌آموزان عقب‌مانده ذهنی است. اکثر تحقیقات داخلی، محتوای متون درسی عمومی را در نظر گرفته و تحقیقات اندکی، محتوای متون دانش‌آموزان عقب‌مانده ذهنی را در نظر گرفته‌اند.

در یک تحقیق آنالیز محتوایی، عمران صالحی، نیت رضایی، کمالی، (۲۰۰۸) وجود اجزای هویت ملی (شامل ارزش‌های- باستانی و سنتی، ارزش‌های مذهبی و ارزش‌های فرهنگ غربی) را در ۳۰ متن تهیه‌شده برای دانش‌آموزان راهنمایی بررسی کردند.

آن‌ها نتیجه‌گیری کردند که توجه به این اجزاء در متون مورد مطالعه منصفانه نیست. (فریدونی، منصوره) نرخ توجه به هویت ملی در متون ادبی فارسی طراحی‌شده برای دانش‌آموزان دبستانی را مورد تحقیق قراردادند. آن‌ها گزارش دادند که نرخ توجه به هویت ملی در این متون این تحقیق تلاشی برای نشان دادن سهم کارکرد سکوت گویا از دیگر واقع‌گرایانه، مخصوصاً با تمرکز بر سکوت در زبان فارسی می‌باشد. طراحی‌شده برای دانش‌آموزان ابتدایی می‌باشد.

آن‌ها گزارش دادند که میزان توجه به هویت ملی در این متون در حدود ۷٪ از کل متن است یعنی بسیار کمتر از آنچه انتظار می‌رفت. مطالعات آشتیانی، فتحی- و جرگاه و یمانی دوزی سرخابی (۲۰۰۶) به دنبال یافتن ارزش‌های مدنی مناسب موجود در متون دانش‌آموزان عادی دبستان بود و ۷ ارزش مدنی را پیدا کرد: هویت شخصی، هویت ملی - فرهنگی، هنجارها، هویت مذهبی، هویت جهانی، دموکراسی و مشارکت. پژوهش آخر مبنای دیگر پژوهش‌ها خواهد بود.

با توجه به محتوای متون طراحی‌شده برای دانش‌آموزان عقب‌مانده ذهنی، (۲۰۰۹) نجاتی ارزش‌های مدنی را در متون دبستان مورد بررسی قرارداد. او دریافت که این ارزش‌ها در ادبیات فارسی و متون علمی در بالاترین حد خود و در قرآن و متون علوم اجتماعی در پایین‌ترین حد خود می‌باشند.

چند تحقیق در کشورهای دیگر آموزش مدنی در محتوای متون دانش‌آموزان دبستانی عادی را در نظر گرفتند (۲۰۰۸). توس در تز دکترای خود انعکاس و بازتاب شهروندی و آموزش مدنی در محتوای متون علوم اجتماعی در ایالت مانیتوپا در کانادا بین

سال‌های ۱۹۱۷ و ۲۰۰۷ را در نظر گرفت. کامنور (۲۰۰۳) ۳ جزء با نام‌های میراث فرهنگی - محیطی - زیستی، ارتباطات اجتماعی و شخصیت را در متون مدارس چین و تایوان مقایسه کرد.

با در نظر گرفتن موارد یادشده دو سؤال مهم در این تحقیق موردبررسی قرار می‌گیرد:

۱- گستره ارزش‌های مدنی و اجتماعی (شامل: هویت فرهنگی - ملی، هنجارها و هویت مذهبی) در نظر گرفته‌شده در محتوای متون طراحی‌شده برای دانش آموزان عقب‌مانده ذهنی در دوره دبستان چه اندازه است؟

۲- گستره هر جزئی تشکیل‌دهنده ارزش‌های مدنی در نظر گرفته‌شده در محتوای متون ادبی فارسی طراحی‌شده برای

دانش آموزان عقب‌مانده ذهنی دبستان با توجه به پایه (تحصیلی) آن‌ها چه اندازه است؟ (۵ پایه تحصیلی)

۲- روش تحقیق

چون آنالیز محتوایی یک روش مؤثر برای تحقیق در مورد متون مختلف است، این تحقیق از روش آنالیز محتوایی استفاده می‌کند. جمعیت زیرپوشش تحقیق هم شامل متون ادبی فارسی طراحی‌شده برای دانش آموزان عقب‌مانده ذهنی دبستانی است که در خلال سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ در سیستم آموزشی افراد استثنائی ایران استفاده‌شده‌اند. این متون شامل ۷ کتاب است که در جدول یک آمده است:

جدول ۱- توضیح تعداد متن‌ها

تصاویر	صفحات	درس‌ها	متن	درجه و سطح
۲۱۰	۹۲	۱۷	ادبیات فارسی (جلد ۱)	سطح ۱
۲۲۷	۷۶	۱۷	ادبیات فارسی (جلد ۲)	
۱۶۹	۶۷	۱۷	ادبیات فارسی (جلد ۳)	
۱۷۴	۷۶	۱۷	ادبیات فارسی	سطح ۲
۱۶۵	۹۶	۱۸	ادبیات فارسی	سطح ۳
۲۲۰	۸۷	۱۶	ادبیات فارسی	سطح ۴
۱۰۴	۸۰	۱۵	ادبیات فارسی	سطح ۵
۱۴۵۹	۵۷۴	۶۶	۷	کل

واحد مفهومی و تحلیلی آنالیز محتوایی صفحه است و واحد ثبت‌شده تصویر، لغت یا طرح می‌باشد. فرآیند تدوین با توجه به اجزاء ارزش مدنی ارائه‌شده توسط ایمانی - آشتیانی، دوزی، فتحی، و جرگاه که ارزش‌های مدنی را در متون دبستانی در نظر گرفته‌اند انجام گرفته است. چهار جزء و زیر اجزاء‌های مرتبط مناسب با ویژگی‌ها و خصوصیات دانش آموزان عقب‌مانده ذهنی برای تحقیق در مورد محتوای متون ادبی فارسی‌شان کدگذاری و تدوین شوند.

جدول ۲- اجزاء و زیر اجزاء ارزش‌های مدنی طراحی‌شده برای تحقیق در مورد متون ادب فارسی

زیرا جزء	اجزاء
اخلاقیات کاری، خود تشخیصی، اراده، مهربانی، استقلال	هویت فردی ۱
مراسم و مناسبت‌های ملی، سمبل‌های ملی، اسطوره‌های ملی، مقررات، سنت‌ها و عادت‌ها	هویت فرهنگی- ملی ۲
مراسم و مناسبت‌های مذهبی، مذهب تحت پیروی، سمبل‌های مذهبی	هویت مذهبی ۳
احترام متقابل، الزام به نظم اجتماعی، اعتماد، امانت، اتکای متقابل، حفاظت از محیط‌زیست، عمل به قول، کنترل احساس، قبول افراد، قابلیت انتقاد از دیگران	هنجارها ۴

جدول ثبت‌شده برای ثبت و جمع‌آوری داده‌ها در جهت انجام فرآیند تدوین استفاده شد. روش آزمون مجدد برای ثبات و پایداری گرفته شد. نرخ تطابق مشاهده‌شده در حدود ۰.۸۱ بود.

۳- یافته‌ها

در مورد اولین سؤال این تحقیق یافته‌ها نشان دادند که تمام چهار جزء از ارزش‌های مدنی در متون مورد تحقیق موردنظر گرفته‌شده‌اند. ارزش‌های هویت فردی و ارزش‌های هویت فرهنگی- ملی به ترتیب در بالاترین و پایین‌ترین به‌تناوب در جدول ۳ قرار دارند

جدول ۳- اجزای ارزش‌های مدنی در متون مورد مطالعه

متن‌ها	هویت فردی		هویت فرهنگی- ملی		هویت مذهبی		هنجارها	
	F	P	F	P	F	P	F	P
متون ادبیات فارسی برای سطح ۱	106	42/20	28	12/12	29	11/9	40	38/9
متون ادبیات فارسی برای سطح ۲	80	41/15	43	61/18	43	52/13	88	65/20
متون ادبیات فارسی برای سطح ۳	104	03/20	47	34/20	38	94/11	71	66/16
متون ادبیات فارسی برای سطح ۴	157	25/30	71	73/30	86	04/27	157	85/36
متون ادبیات فارسی برای سطح ۵	72	87/13	42	18/18	122	36/38	70	43/16
جمع کل	519	100%	231	100%	318	100%	426	100%

در پاسخ به سؤال دوم همان‌طور که در جدول ۴ دیده می‌شود مشخص است که در متون ادبیات فارسی برای دانش آموزان کلاس اول (پایه اول)، زیرمجموعه‌های استقلال، اراده، مهربانی و اخلاقیات کاری به ترتیب با تناوب ۳۲-۲۷-۲۳ و ۲۲ دارای بالاترین تناوب هستند و زیرمجموعه خود تشخیصی، اسطوره‌های ملی، سنت‌ها و عادت‌ها، اعتماد، تعهد به قول، قبول دیگران،

قابلیت انتقاد از دیگران، مناسبات مذهبی و مذهب مورد پیروی در این متون اصلاً در نظر گرفته نشده‌اند. تناوب‌های مناسبات و سنت‌ها التزام به نظم اجتماعی، امانت و اتکای متقابل کمتر از ۱۰ بودند.

جدول ۴- توزیع اجزای ارزش‌های مدنی در متون مورد تحقیق بر اساس واحد ثبت شده

متون مورد تحقیق		ستون ادبیات کلاس ۱			ستون ادبیات کلاس ۲			ستون ادبیات کلاس ۳			ستون ادبیات کلاس ۴			ستون ادبیات کلاس ۵			جمع کل		
		متن	تصویر	موضوع	متن	تصویر	موضوع	متن	تصویر	موضوع	متن	تصویر	موضوع	متن	تصویر	موضوع	متن	تصویر	موضوع
اجزاء هویت ملی	اخلاقیات کاری	0	11	11	0	12	9	0	9	10	0	20	15	0	4	5	0	56	50
	خودتشخیصی	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	اراده	0	10	17	0	4	2	3	0	7	0	12	11	4	1	5	7	27	42
	مهربانی	2	13	8	6	10	14	21	10	14	22	14	16	23	6	11	74	53	63
	استقلال	0	17	17	0	13	10	0	16	14	0	23	14	1	7	5	1	86	60
	جمع کل	2	51	53	6	29	35	24	35	45	22	79	56	28	18	26	82	227	215
هویت فرهنگی - ملی	مراسم ملی	3	1	6	0	0	0	12	2	4	3	1	3	0	0	0	18	4	13
	سمبل‌های ملی	4	7	4	0	17	0	3	3	0	12	4	9	2	4	4	21	35	17
	اسطوره‌های	0	0	0	4	0	5	0	0	0	5	2	6	19	2	9	28	4	20

ملی																			
مقررات	0	0	0	8	2	7	4	3	5	4	2	4	0	0	0	16	7	16	
سنت‌ها و عادت‌ها	0	0	3	0	0	0	0	9	2	6	5	5	0	1	1	6	15	11	
جمع کل	7	8	13	12	19	12	19	17	11	30	14	27	21	7	14	89	65	77	
هنجارها	احترام متقابل	0	8	7	0	6	5	0	4	4	3	14	7	2	6	11	5	38	24
	التزام به نظم اجتماعی	0	3	4	12	8	7	15	10	19	30	26	19	9	15	12	66	62	61
	صداقت	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	امانت	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	اتکای متقابل	0	3	4	0	3	2	0	0	3	0	0	2	0	0	3	0	6	14
	حفاظت از محیط‌زیست	0	5	6	0	16	24	0	5	6	0	11	19	0	0	6	0	27	61
	وفای به عهد	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	2	0	1
	کنترل احساسات	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	6	8	0	0	3	0	6	14
	قبول کردن دیگران	0	0	0	0	1	2	0	0	2	0	4	7	0	0	0	0	5	11
قابلیت انتقاد	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	

مطالعات تاریخ و تمدن ایران و اسلام

دوره ۸، شماره ۲، تابستان ۱۴۰۲، صفحات ۲۴-۱۴

	از دیگران																		
	جمع کل	0	19	21	12	34	42	15	19	37	33	61	63	13	21	36	73	154	199
هویت مذهبی	مراسم مذهبی	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	1	4	6	1	4
	مذهب تحت پیروی	2	5	5	5	5	10	12	0	7	13	6	12	20	14	15	54	25	49
	سمبل‌های مذهبی	11	2	4	21	2	0	10	4	5	45	4	6	45	6	11	13 2	20	26
	جمع کل	13	7	9	26	7	10	22	4	12	58	10	18	71	21	30	19 0	49	79
	مجموع کل	22	85	96	56	99	99	80	75	105	143	164	164	133	67	106	43 6	487	569

در متن ادبیات فارسی دانش آموزان کلاس سوم زیرمجموعه‌های فرعی مهربانی، الزام به نظم اجتماعی با فرکانس ۴۵ و ۴۴ بالاترین مرتبه رادارند. زیر اجزای خودشناسی، اسطوره‌های ملی، اعتماد، امانت، عهد به قول، قابلیت انتقاد از دیگران و مراسم مذهبی در متن این کتاب موردتوجه نیستند و زیرمجموعه‌هایی مثل قبول دیگران (با تناوب ۲)، کنترل احساس و اتکای متقابل (با ضریب ۳) و سمبل‌های ملی (با ضریب ۶) کمتر از انتظار مشاهده شد.

در کتاب ادبیات فارسی دانش آموزان کلاس چهارم، زیرمجموعه الزام به نظم اجتماعی در بالاترین مرتبه با ضریب ۷۵ قرار دارد و سمبل‌های مذهبی، مهربانی و استقلال با تناوب ۵۵، ۵۲ و ۴۷ در مراتب بعدی قرار گرفته‌اند. ۵ زیرمجموعه شامل: خودشناسی، اعتماد، امانت، عهد به قول و مراسم مذهبی در کتب اصلاً موردتوجه قرار نگرفته بودند.

ضریب‌های زیرمجموعه‌های قابلیت انتقاد از دیگران، اتکای متقابل و مراسم ملی کمتر از انتظار دیده می‌شوند.

در کتاب فارسی دانش آموزان کلاس پنجم، زیرمجموعه‌های سمبل‌های ملی و مذهب تحت پیروی دارای بالاترین تکرار و تناوب بودند و زیرمجموعه هنجارها دارای کمترین تناوب بودند. زیرمجموعه‌های خودشناسی، مراسم ملی، سنت‌ها و عادت‌ها، اعتماد، امانت و قابلیت انتقاد از دیگران در این کتاب اصلاً موردتوجه نبوده است.

۴- بحث و نتیجه‌گیری

افراد بالغ عقب‌مانده ذهنی شهروندان خوبی خواهند شد اگر آن ارزش‌های مدنی را به‌خوبی در حین کودکی و نوجوانی فراگیرند این موضوع واقعیت مهم و حیاتی در نظر گرفته‌شده توسط افراد مسئول و مؤسسات مرتبط با افراد دارای عقب‌ماندگی ذهنی می‌باشد. در نظر گرفتن ارزش‌های مدنی در محتوای کتب دانش آموزان همراه با دیگر عناصر برنامه درسی می‌تواند فاکتور مؤثر و مفهومی در توسعه ارزش‌های مدنی و مهارت‌های مرتبط در دانش آموزان عقب‌مانده ذهنی باشد. محتوای کتاب‌های ادبیات فارسی دانش آموزان عقب‌مانده ذهنی در مدارس ابتدایی در این تحقیق مورد ارزیابی قرار گرفت یافته‌ها نشان می‌دهند که هویت فردی با ۳۴/۷۳ درصد و هنجارها با ۲۵/۵۱ درصد رتبه‌های بالاتر از ارزش‌های مدنی در این کتب را به ترتیب در اختیاردارند. هویت ملی-فرهنگی با ۱۵/۴۶ درصد پایین‌ترین رتبه است.

ویلیام رید (۲۰۰۰) بیان کرد که برنامه‌های درسی مشابه دست‌ساخته‌ها و مصنوعات مانند سنت‌ها و عادت‌های یک جامعه هستند و باید هویت ملی-فرهنگی این جامعه را انعکاس دهند. زبان فارسی به‌عنوان زبان رسمی در ایران و مهم‌ترین ابزار برای ارتباط، تبادل و انتقال فرهنگ می‌تواند فضای مناسب برای آموزش ارزش‌های مدنی برای مسلمانان ایرانی باشد.

یافته‌های مرتبط با سؤال دوم نشان دادند که محتوای ستون موردتحقیق، تعادل اجزای مختلف ارزش‌های مدنی را موردتوجه قرار نمی‌دهد. برای مثال زیرمجموعه خودشناسی در هویت فردی علیرغم اهمیت آن در رشد فردی نادیده گرفته‌شده است. در مجموعه‌های هویت مذهبی و هویت ملی-فرهنگی زیرمجموعه‌های مرتبط با سمبل‌های ملی/مذهبی به‌شدت موردتوجه هستند اما سنت‌های فرهنگی-ملی علیرغم اهمیت آن‌ها در حفظ و توسعه ارزش‌های هویت ملی و مذهبی و در حالت تعامل و ارتباط دانش آموزان با خانواده‌هایشان و جامعه نادیده گرفته‌شده‌اند. زیرمجموعه مراسم مذهبی به‌ندرت در این کتاب‌ها در نظر گرفته‌شده‌اند علیرغم اهمیت و ارزش آن‌ها در انبساط خاطر و ایجاد ارزش‌های مذهبی برای دانش آموزان در کنار این موارد، زیرمجموعه‌هایی مثل امانت، وفای به عهد، قابلیت انتقاد از دیگران (انتقادپذیری) و اعتماد که در مجموعه هنجار قرار دارند علیرغم اهمیت‌شان که در اجتماعی کردن دانش آموزان مخصوصاً دانش آموزان عقب‌مانده ذهنی نادیده گرفته‌شده‌اند.

فهرست منابع

1. Ashtiani, M, Fathi-Vajargah, K. & YamaniDuziSorkhabi, M. (2006). Including values of citizenship into the elementary schools curriculum. *Quarterly Journal of Educational Innovations*, 17, 67-92.
2. Afkhami, H. (2008). Images of Water in School Textbooks: A Content Analysis. *University of Tehran Electronic Journal*, 6 ,<http://gmj.ut.ac.ir/maghale.aspx?id=52>
3. Ary, D. Jacobs, L. & Razavieh, A. (1996). *Introduction to research in education*. (Fifth Ed). Florida: Rinehart & Winston.
4. Callahan, J.F. Clark, L.H. and Kellough, R.D. (1992). *Teaching in the Middle and Secondary Schools*, 4th ed. New York: Macmillan.
5. Kaemmer, C. (2003). Continuity and change of values – An analysis of literary textbooks of Taiwanese junior high schools. Research Project .Tubingen University.
6. Kittay, E. F. (2001). When Caring Is Just and Justice Is Caring: Justice and Mental Retardation. *Public Culture*. Vol. 13, No.3.pp. 557-579.
7. Koutselini, M. (2008).Citizenship education in context: student teacher perceptions of citizenship in Cyprus. *Intercultural Education*.Vol. 19, No.۲ .pp163-175.
8. Lotfabadi, H. (2006). Teaching national and global citizenship along with stabilizing the students' identity and value system. *Quarterly Journal of Educational Innovations*, No. 17.pp.11-44.
9. Mansori, A. & Fereidouni, A. (2009). National identity reflected in the content of textbooks of Persian books. *Quarterly Journal of National studies*,38,27-36.
10. Nejadi, V. (2009). Content analysis of textbooks of mentally retarded children as citizenship education. Doctoral Dissertation, Islamic Azad Birjand University.
11. Osborne, K. (1991). *Teaching for democratic citizenship*. Toronto: Our schools.
12. Pinson, H. (2007). *Inclusive Curriculum? Challenges to the role of civic education in a Jewish and Democratic State*. USA: Blackwell.
13. Print, M. & Smith, A. (2000). Teaching civic education for a civil, democratic society in the Asian region. *Asia Pacific Education Review*. 1. ۱۰۹-۱۰۱.(۱)
14. Reid, A. W. (2000). Curriculum as an Expression of National Identity. *The University of Texas at Austin*.Vol.15, No.2.pp113-122.
15. Salehi-Omran, E. Rezaie, A. Niaz-Azari,Q. and Kamali-karsalari, N. (2008).Examination of Components of national identity Secondary school Textbooks. *Quarterly Journal of National studies*,9,3-25.
16. Saroukhani, B. (2006). *Research methods in social sciences*.Tehran: Institute for Humanities and Social Studies.

Analyzing civic and social values in Persian literary texts (a case study of mentally retarded primary school students)

Idris Bidari

Bachelor of Persian Language and Literature, Farhangian University, Sanandaj, Iran

Abstract

The purpose of this research is to investigate the existence and rate of civic values and the components of each hidden value in the content of Persian literary texts prepared for mentally retarded elementary school students. In this analytical research, the content of all 7 Persian literary texts for mentally retarded students was investigated. Words, description and content are used as registered units. Compilation was done based on four civic and social values named individual identity, national-cultural identity, religious identity and norms. All these values include 24 constituent components. Considering civic values in the content of students' textbooks along with other curriculum elements can be an effective and conceptual factor in the development of civic values and related skills in mentally retarded students. Persian language as the official language in Iran and important The best tool for communication, exchange and transfer of culture can be a suitable space for teaching civil values for Iranian Muslims.

Keywords: civic value, mentally retarded students, Persian literature textbook.
